

Kristi omskärelses dag (Nyårsdagen)

Predikan på distans 2023-01-01

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig idag på det nya årets första dag för att vår Herre Jesus Kristus denna dag blev omskuren för våra synders skull. Gör så att vi inte må vara döda träd utan frukt, utan att vi genom dopet och tron må bli levande träd i din församling och så vinna evigt liv. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Dagens ämne: *I Jesu namn.*

Epistel: Klag. 3:22-26. Evangelium: Luk. 2:21

Predikotext: Luk. 13:6-9 (3:e årg.). *Vingårdsmannens förbön.*

Jesus berättade denna liknelse: 6 En man hade ett fikonträd planterat i sin vingård. Han kom och letade efter frukt på det, men han fann ingen. 7 Då sade han till trädgårdsmästaren: I tre år har jag nu kommit och letat efter frukt på det här fikonträdet, men jag hittar ingen. Hugg bort det! Varför ska det få suga ut jorden? 8 Men trädgårdsmästaren svarade: Herre, låt det stå kvar även i år, tills jag har grävt runt det och gödlat. 9 Kanske bär det frukt nästa år? Om inte, kan du hugga bort det.

Predikan indelas idag i följande delar.

1. Kristi omskärelse är uppfyllelsen av Guds lag
2. Kristi omskärelse förkunnar syndernas förlåtelse.
3. Kristi omskärelse skänker oss hjärtats omskärelse.

1. Kristi omskärelse är uppfyllelsen av Guds lag

Enligt vårt kyrkoår är denna dags huvudämne *Kristi omskärelse*. Att denna dag också är det borgerliga årets första dag är en underordnad sak. Det viktiga är att vi idag stannar inför det förunderliga att Guds egen, evige Son blev människa och för första gången utgöt något av sitt eget blod. Enligt Guds befallning till Abraham skulle alla pojkar omskäras på den åttonde dagen efter födelsen. Det står i första Mosebok:

Gud till Abraham: Du ska hålla mitt förbund, du och dina efterkommande från släkte till släkte. Och detta är det förbund mellan mig och dig och dina efterkommande som ni ska hålla: Alla av manligt kön hos er ska omskäras. Ni ska skära bort er förhud, och det ska vara tecknet på förbundet mellan mig och er. I generation efter generation ska ni omskära alla av manligt kön bland er när de är åtta dagar gamla (1 Mos. 17:9-12).

Gud själv gav denna lag till Abraham och alla hans efterkommande. Omskärelsen var ett tecken på Guds förbund och Guds eget folk. Omskärelsen påminde om synden. Den som var oomskuren fick inte tillhöra folket. Men omskärelsen var ett

tecken på att synden skulle försonas. Judarna var mycket stolta över att ha detta tecken som visade att de var utvalda av Gud och att de hade fått Guds eget ord och löfte.

Men Gud själv stod inte under lagen. Han var lagens Herre. En laggivare står inte under sin egen befallning. Därför stod inte heller Guds evige Son, Kristus, under lagen. Han är ju Gud av evighet, den som har skapat allt och gett oss lagen. Men när han för vår skull blev människa och föddes i Betlehem gick han frivilligt in under lagen. Så skedde hans omskärelse som en uppfyllelse av Guds lag för vår skull.

2. Kristi omskärelse förkunnar syndernas förlåtelse.

I omskärelsen utgöt Kristus för första gången sitt blod för att försona våra synder. Det är också betecknande att det var då han fick namnet *Jesus*, precis som ängeln hade sagt. Namnet betyder ju *Frälsare*. När Jesus omskars var det en förkunnelse av evangelium. Han fick det frälsande namnet och utgöt sitt blod som försoning för hela världens synd.

Enligt Guds ord skedde allt vad Jesus gjorde och led som människa för vår skull. Han gjorde det i vårt ställe. När alla tusentals pojkar omskars i Gamla Testamentet var det en förebild för att Messias en gång skulle komma som människoson och uppfylla alla löften. I Kristi omskärelse har förebilderna en gång för alla blivit verklighet. Framför allt fullbordade Jesus löftet till Adam och Eva. Gud hade ju sagt till ormen, djävulen:

Jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma. Han ska krossa ditt huvud och du ska hugga honom i hälen (1 Mos. 3:15).

Han, kvinnans avkomma, kvinnans säd, skulle krossa djävulens makt när han själv fick lida. Detta är försoningens stora hemlighet, som idag också förkunnas genom Kristi omskärelse. Den smärta som omskärelsen innebar visade på syndens allvar. Hela Gamla Testamentet förkunnar att ingen förlåtelse kan ges utan att blod utgöts. Men under gamla förbundet var detta endast en förebild för försoningen, som bara Kristus själv kunde utföra. Han gick fullkomligt in under lagens ok, som han måste bära på sina axlar. Han utförde till punkt och pricka allt vad lagen kräver av människan. Och han led straffet för alla synder som vi människor har begått och begår i alla tider. Därför skriver aposteln:

Men när tiden var inne sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att friköpa dem som stod under lagen så att vi skulle få söners rätt (Gal. 4:4f).

När Guds Son på åttonde dagen fick namnet Jesus var det en förkunnelse för hela världen att Messias hade kommit och att hans frälsningsverk nu var på väg att utföras. Under några korta år på jorden fullbordade han allt och utstod till sist Guds straff på korset så att han i sitt lidande måste utropa: *Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?* (Matt. 27:46). De sista orden på korset var därefter: *”Det är fullbordat”*. Och han böjde ner huvudet och överlämnade sin ande (Joh. 19:30).

När så Kristus som sann Gud och sann människa hade fullbordat allt, vilade han i graven och uppstod sedan för att förkunna sin rättfärdighet för hela världen. Därför skriver aposteln: **Han utlämnades för våra synders skull och uppäcktes för vår rättfärdiggörelses skull (Rom. 4:25).**

Luther skriver om detta i en predikan av 1531, som ingår i huspostillan: ”Ty innan tre dagar gått, kommer vår käre Herre Kristus med en annan, skön, hälsosam, vänlig och glädjefull bild, för att vi må lära den trösten, att icke blott är våra synder förödda och dödade genom Kristi lidande, utan [att] vi också skall göras rättfärdiga och evigt välsignade genom hans uppståndelse, som S:t Paulus säger...” (här anför Rom. 4:25, se ovan).

3. Kristi omskärelse skänker oss hjärtats omskärelse.

Syftet med Kristi omskärelse och med hela hans verk var att också *våra hjärtan* skulle bli omskurna. Paulus förklarar i Romarbrevet ingående att Gamla Testamentets yttre omskärelse i sig inte ger någon rättfärdighet om inte hjärtats tro föder människan på nytt. Paulus skriver:

Vi säger ju att Abraham fick tron tillräknad som rättfärdighet. När fick han den tillräknad? Som omskuren eller som oomskuren? Inte som omskuren, utan som oomskuren. Han fick omskärelsens tecken som bekräftelse på trons rättfärdighet, och den hade han redan som oomskuren. Så skulle han bli far till alla oomskurna som tror, och så skulle rättfärdighet tillräknas dem. Han skulle också bli far till de omskurna, de som inte bara tillhör de omskurna utan också vandrar i spåren av den tro som vår far Abraham hade redan som oomskuren (Rom. 4:9-12).

Detta klara och tydliga bibelställe lär oss att ingen kan bli rättfärdig genom gärningar, utan endast genom tron. Därför skänker den uppståndne Kristus gåvor till sin kyrka i form av förkunnare som skall predika vad Kristi omskärelse och hela hans ställföreträdande verk innebär. Detta var förutsagt i Psaltaren med orden:

Du steg upp i höjden, du tog fångar, du fick gåvor bland människorna (Ps. 68:19, jämför Ef. 4:8ff).

Dessa ord syftar på Kristi uppståndelse och himmelfärd. När hans verk var fullbordat innebar det att han hade ”fångat fångset”, som orden här i Psaltaren kan översättas. Kristus förkunnar sin seger över synden, döden och helvetet och sänder ut sina apostlar och deras efterträdare att för oss idag förkunna evangeliets glada budskap.

Här möter så den syndiga människan Gud genom ordet. I predikotexten liknar Jesus den oomvända människan vid ett träd som inte bär frukt. Då kommer trädgårdens ägare och säger: **I tre år har jag nu kommit och letat efter frukt på det här fikonträdet, men jag hittar ingen. Hugg bort det! Varför ska det få suga ut jorden? (v. 7)**

Detta är lagens predikan. Den människa som inte bär någon frukt är en oomvänd syndare, som måste straffas. Men trädgårdsmästaren svarar: **Herre, låt det [trädet] stå kvar även i år, tills jag har grävt runt det och gödslat. Kanske bär det frukt nästa år? Om inte, kan du hugga bort det (v. 8-9).** Detta är evangeliets ord. Det är Jesus Kristus

som förbarmar sig över alla syndare. Han säger: Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv. Gud har inte sänt sin Son till världen för att döma världen, utan för att världen ska bli frälst genom honom (Joh. 3:16f).

Den som tror och litar på detta ord får syndernas förlåtelse och ett nytt, andligt liv. Han får det aposteln kallar hjärtats omskärelse. Paulus skriver om vad en sann judendom innebär: Jude är man i sitt inre, och hjärtats omskärelse sker genom Anden och inte genom bokstaven. Då får man sitt beröm inte av människor utan av Gud (Rom. 2:29)

Med bokstav och ande avses här lag och evangelium. Lagen kan inte frälsa en enda människa, bara visa oss vår synd. Men när vi hör evangeliets glada budskap om att Jesus försonat världen och vi tror det i våra hjärtan, skänker Gud oss sin helige Ande så att våra hjärtan blir förvandlade. Det döda trädet som skulle huggas bort får då liv. Detta sker idag genom ordet och sakramenten. Det är Jesus själv som nu kommer till oss och skänker oss sin förlåtelse. Då besannas det ord som redan profeten Hesekiel sade: Jag ska ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er. Jag ska ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött (Hes. 36:26).

Detta nya liv får vi genom dopet och tron. Därför kan också dopet kallas för omskärelsens sakrament. Aposteln skriver:

I honom blev ni också omskurna, inte med människohand utan med Kristi omskärelse, när ni avkläddes er syndiga natur och begravdes med honom i dopet. I dopet blev ni också uppväckta med honom genom tron på Guds kraft, han som uppväckte honom från de döda (Kol. 2:11-13).

Så vill budskapet om Kristi omskärelse lära oss tre saker.

För det *första* att våra hjärtan av naturen är oomskurna och under syndens välde.

För det *andra* att Kristus med sin omskärelse har försonat alla våra synder.

För det *tredje* att han idag kommer till oss i ordet och sakramenten och ber för var och en att denne inte må vara ett dött och ofruktbart träd utan ett levande träd, en frälst syndare som har fått sitt hjärta omskuret genom dopet och tron.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.